

” Gammelt og Nytt ”

Nr.3 2012

Medlemsblad for Båtsfjord Historie og Museumslag

Syltefjordelva

Det har vært et eventyrlig laksefiske i Syltefjord elva i sesongen 2012, nesten som i gode gamle dager. Det ble tatt 5392 kg med laks, med et antall på 1721 laks gir dette en gjennomsnittvekt på 3,1 kg. Mange store flotte fisker; den største var 24 kilo og den nest største var 23,5 kilo.

Mange har nok gjort som disse to. tent et lite kaffebål på elvebredden, og kosa seg videre i elva når kaffen var drukket

Bodil

Telegrafen i Båtsfjord brendt ned.

Kl. 8 i går kveld begynte det å brenne i den kombinerte post og telegrafbygningen i Båtsfjord. Ilden som oppsto i telegrafdamens soveværelse bredte seg med voldsom hastighet og i løpet av en times tid sto hele bygningen i lys lue. Det lyktes å redde det vesentlige av apparatene, likeså penger og post, men omtrent alt av innbo strøk med.

Huset som ble oppført av staten for 2-3 år siden var en ganske stor 2 etasjes bygning og kostet omkring 20000 kr. Telefonforbindelsen er foreløpig ordnet hos een abonnent, men telegrafbestyreren og postmesteren i Vardø reiser begge bortover til Båtsfjord for å finne en ordning inntil nye lokaler kan skaffes.

Finnmarken 3. feb. 1934..

Ikke fradrag for trollete kjerring

Tromsø (NTB): Ei kronisk vanskelig kjerring er ikke fradragsberettiget på selv-angivelsen selv om sikkert mange hardt prøvede menn kunne ønske at det var tilfelle. En mann i Brøstadbotn i Troms hadde under posten særfradrag ført opp kronisk vanskelig kjerring — kr. 8.850 idet han mente at han hadde hjemmel for dette i skatteloven.

Likningssjefen gikk imid-

lertid ikke med på dette, og i et brev til mannen skriver han bl.a.: — Når skatteloven ikke inneholder bestemmelser om særskilt fradrag på grunn av samliv med kronisk vanskelige kjerring-er/kaller, antar vi at dette har sin forklaring i at fenomenet er så vanlig forekommende at belastningen er noenlunde likelig fordelt i alle ekteskap.

Dugnad

Vi har dugnad på Museumet mandag 24. september- 2012 klokken 18,00. Vi holder på å flytte fiskerirommet ned., så vær med på og ta i et tak for museumet. Vell møtt.

FS « Marjata » besøker Båtsfjord.

FS « Marjata » var innom Båtsfjord 6. og . september. 2012

FS "Marjata" drives av Forsvarets Etterretningstjeneste, og er omtalt som et av verdens mest avanserte etterretningsskip. "Marjata" har årlig over 300 seilingsdøgn i tjeneste i nordlige farvann, det har forsterket skrog for å takle vanskelige isforhold, videre har den eget helikopterdekk og er uvanlig i sin konstruksjon med at den er nesten 40 meter bred og 80 meter lang.

DAGJOURNAL VED BÅTSFJORD STATION

MARTS 1888.

20/4. En i dag indkommen skjøyte beretter at den omtalte båd hører hjemme i Berlevåg. Af mandskabet, som var 3 mand, er en forulykket, to er reddet. Båden er assureret. I dag storm og sne. 26/3. I dag med Lofoten ankom hrr. telegraf-inspektøren og O.J. Skår. Den første for at sette stationen i stand. Den sidste for at bestyre samme under fisketiden. Stadionens nye eier, hrr. Isak Isaksen er kommen fra Vardø med familie. I dag åbnedes stadionen til avbenyttelse for publikum.

APRIL.

4/4. Fiskeforsøg hele dette opsynsdistrikt fik ikke kog-fisk. Lodde rigelig tilstede, hvorfor fremdeles godt håb.

7/4. 14 stadionerende fiskebåde, 44 mand, 3 landkjøbere, 2 kjøbefartøyer. Godt veir. Ordentlig fiskeforsøg, men ikke en fisk kjendtes. Lodden seget fra land. Hval 3-5 mil tilhavs.

14/4. Fremdeles intet fiske. I går, i dag godt veir. 16-17 stormhindring.

18/4. Godt veir, alle både ude.

19/4. I går eftermiddag opkom en heftig storm som vistnok har forårsaget ulykke flere steder, da det deilige formiddagsveir hadde lokket både på sjøen. Hrr. hvalfanger Berntsen, Svartnes kom ind her i formiddag slæbende med sig en ny halvfemterumsbåd som han hadde funnet mitt på Kongsefjorden med mast og seil over bord, hengende efter staget til forstavn, roret avbrukket. Båden var fuld av vand.

21/4. Ud og vest af Båtsnæringen skal være seet en masse fugl. En båd trak 10 torsk udenfor Makur inat. Tilstede 18 både, 60 mand, 3 landkjøbere.

28/4. I dag indkom 40 både. 4 havde lidt fisk – op til 100 tall.

Mai

3/5. I går ydmerket smukt veir. I dag opkom 3 storbåde med resp. fangst: 90 – 200 – 350 tall trukket udenfor Båtsfjordmundingen. Fiskepris, 12 kroner pr. stk.

5/5. Intet nevneverdig fiske. Lodde og fugl sees fremdeles en mile fra land. Den 9de. Fremdeles intet fiske.

10/5. Idag, opkomne både medbragt ingen fangst.

11.12 Storm og landligge.

15.5. Nogle storbåde fiskeforsøg Båtsfjordeggen, fangst 200-300 fisk. Storm afbrød fisket. Man formoder at fisken er kommet under land her også.

19/5. Dybsagnbådene op til 100 i døgnet. Sei er formerket. Linefisket er endnu ikke begyndt på grund af agnmangel.

25/5. Indkomne nogle både hertil vestenfra, medhavende 50-150 tall, trukket nær land ved Båtsfjornæringen. Storm og søgang afbrød fisket.

Den 26 mai 1888

I alt opfisket 8000, hvoraf hengt 7000, leverkvantummet: 30 hl. Makurbådene opkomne den 23de med gjevn fangst 130-200 tall. I Båtsfjord – Makur tilstede 130 fiskere og 30 både.

31/5. Makur – Båtsfjordeggen godt fiske. Håndsnørebåde 400 stor fisk. Llinebåde: ca 500. Lidt lodde er taget ved Makur. Ved Båtsfjornæringen trekkes nær land 400-600 små fisk i døgnet. Fiskepris 12-20.

JUNI.

3/6. I dag kl. 11,30 stedets tid, hensov Hans J. Hansen.

4/6. Dampskibskontorene har i år nektet at lade sine skibe anløbe stedet efter mai måneds udgang. Derimod åbenholdes poståbneriet til medio august. Posten befordres over land til og fra Makur, hvorfor er bevildet kr. 6,00 for tur-retur.

16/6. I dag ankom 9 russefartøyer.

18/6. I dag afseilende to af dem til Vestfinmark.

23/6 . ” ” ” ” ” ”

Russerne betaler fisken godt, vog om vog kveite, 5 pud torsk mot 1 pud mel.

30/6. Veiret har hele måneden været koldt med sne og regnbyger.

JULI.

4/7. Veiret nu bedre. Sneen smelter hurtig, gresset titter frem hist og her.

8/7. Fuldt sommerveir. Markene begynner at blive blomsterdekkende.

14/7. I dag kom dampskibet ”Valund” med kull til Capt. Bruun.

21/7. Bruuns fangstbåd ”Emanuel” indbragte i dag sin 3je hval.

23/7. I natt indbragte Sørensen Hvalbåd Jupitter sin første hval. ”Neptun” har fået 2 finnhvaler, alt hersteds.

28/7. Hr. Brun har denne uge fået 2 hval.

29/7. I dag, storm og regnbyger. Neste dag, sommerveir.

31/7. Stadionen nedlegges i dag efter endt tjeneste.

1/8. Alt er bragt i behørlig orden ved at huseieren er pålagt hidbringe kull og ved til afbenyttelse for den førstkommende, ifald han akter at forlade stedet. Linjetrådene er udtaget, og står huset ferdig til reparasjonen som høyiligen trenges. Huseieren er også pålagt at indsette dobbelvinduene når reparasjonen er udført.

Fra retten.

Nektet å sende barna på skole.

En mann fra Syltefjord som i fjor vår hadde undlatt å sende sine barn på skole, blev fredag ved herredsretten her i byen dømt til en bot av 15 kr. subsidiært 6 dagers fengsel. **Vardø Tidende, 4. juni 1929.**

Hvis du har et telefonnummer som kjæresten ikke vet om, og hun ringer det, kan det fort ende med en krangel. Søren, 9 år.

Dømt linetyv.

En fisker fra Makkaur blev lørdag ved forhørsretten dømt til fengsel i 30 dager for å ha stjålet 7 bøyer line fra en jakt på Vardø havn julen 1928. Mannen avga uforbeholden tilståelse og dommen ble gjort betinget, på betingelse av at han utet bestjålne 50 kr. i erstatning for linene.

Vardø Tidende, 4. juni 1929.

Hvis kjæresten din går ut en kveld for å kjøpe røyk, og han blir slått ned og havner på sykehuset og ikke kommer hjem, er det ikke gøy å være forelsket i han. Tanja, 9år

Grasrotandelen

Husk at du kan gi Grasrotandelen din til Båtsfjord Historie og Museumslag.

Når en er forelsket kan det godt være litt vanskelig å komme i gang med å spørre om han vil være kjæresten din. Cammila, 7 år

«Sølvrever går» i land i Vardø herred.

Av Harald Kyrre Wahl.

Nettet strammer seg

Om morgenen torsdag 17. mai, klokken 05.45 og klokken 07.45 ringte kaptein Berg fra Vardø til DKF. Han kunne opplyse at seks bevæpnede menn var blitt observert mandag kveld. De var kledd i grågrønne bukser, anorakker og hadde skiutstyr. De var blitt sett av to personer i Finnvik, ca. 10 km nordvest for Vardø. Mennene hadde hevdet at de kom fra Nyborg. De ble sist sett mens de bevegde seg i sydøstlig retning. De hadde etterlat seg noe utstyr. Utstyret som lå igjen var av tysk opprinnelse. Kaptein Berg konkluderte med at de måtte være tyskere eller tyske agenter. Han oppfordret DKF å sette alle kluter til da de ukjente soldatene var, i følge Berg, svært godt bevæpnet. Det var dermed av liten nytte å sende små patruljer på 4-5 mann slik de hadde gjort for noen uker siden, i følge Berg. Han mente det var påkrevd å sende 100 mann til området. Han krevde i tillegg snarest å få tilbakemelding om hva bataljonen hadde tenkt å gjøre, og når han kunne vente ankomst av forsterkninger.

Opplysningene førte til at det ble slått full alarm. Søket som tidligere hadde blitt gjennomført resultatløst, skulle nå opptrappes. Betydelige ressurser ble satt inn. På formiddagen (kl. 11.10) fikk løytnant Olsen i oppdrag å lede søket med finne de ukjente soldatene på nordsiden av Varangerhalvøya. Søket skulle gjennomføres på strekningen Kiberg – Hamningberg, og de ukjente soldatene skulle arresteres eller tilintetgjøres. Til oppdraget fikk løytnant Olsen tildelt en tropp fra kompani 3, en løytnant og to fenriker. Styrken skulle utstyres med vinterutrustning og proviant for åtte dager. Avreise var satt til kl.20.00 fra Gornitak i Varangerfjorden. Herfra skulle de reise med motorkutteren "Brattegg" til Vardø. I tillegg til de overnevnte

soldatene skulle Lt. Olsen få 10-20 mann fra reservepolitiet i Vardø. Løytnant Rander ble også beordret til å delta i søket. Han fikk ordre om å stille med 10-20 mann fra den lokale vaktstyrken i Båtsfjord. Situasjonen må ha blitt sett på som kritisk, da Lt. Olsen fikk ordre om fortløpende å holde Varangerbataljonen orientert om utviklingen ved enhver ledig anledning mens oppdraget pågikk. Her var det viktig at meldingene kom raskt fram. De skulle derfor ikke kodes.

Klokken 20.30 reiste m/k "Brattegg" fra Gornitak. Båten ankom Vardø om morgenen dagen etter kl.05.30. Her ble soldatene innkvartert på festningen for hvile og mat. Befalet møtte Kaptein Berg for en orientert om situasjonen og oppdraget. Til Lt. Olsens skuffelse kunne politiet i Vardø kun stille med to mann, Jan Olsen og politikonstabel Roy Carlsen. Ellers var alt i henhold til ordre. Lt. Randers fra Båtsfjord kunne stille med 10 mann. I Vardø fikk mannskapene en del ekstra utstyr. De ble utstyrt med Lee-Enfield rifler, Mills håndgranater, 4 maskingevær og 6 Stengun maskinpistoler. I tillegg fikk de sambandsmateriell (4 tyske felttelefonapparater), signalpistoler, vinterutrustning og proviant.

Klokken tolv på formiddagen fredag 18.mai var det klart til avreise fra Vardø. Troppen ble delt opp i flere lag med hver sitt ansvarsområde. Planen var å gjøre søk langs kysten, for så å trekke innover fjellet. Kildene framstår som uklar i forhold til enkelte detaljer. Det betyr at noe av det følgende er usikkert og at teksten er tolkninger der man må se logiske sammenhenger. Rapporten forteller ikke hvor mange båter som ble brukt eller i hvilken rekkefølge de enkelte lagene ble satt i land. Det er mulig at det ble brukt to-tre båter. Man må i alle fall anta at Randers med mannskaper disponerte en egen båt (skøyte) da de kom fra Båtsfjord til Vardø. I så fall var det to skøyter som deltok i søket.

Fenrik Kreyberg fikk i oppdrag å gå i land i Kiberg med fem mann. Her skulle de gjøre søk i lendet rundt Kiberg og undersøke hytter og gammer. Politibetjent Olsen skulle gå i land ved Smelror med ti mann. De skulle gjøre

søk i området langs kysten fra Smelror til Persfjord (Kroknes). Kaptein Berg, Fenrik Dragnes og Løytnant Olsen med tilhørende mannskaper skulle gå i land i Persfjorden. Dragens skulle med fire mann avpatruljere området Kroknes – Seglodden, Kaptein Berg med fem mann skulle etablere en hovedstasjon og telefonsentral på Kroknes, mens Løytnant Olsen med mannskaper skulle gå opp Vesterelva, Tverrelva og gjøre søk i omliggende høyder i området. Løytnant Jakobsen, løytnant Randers og politibetjent Carlsen ble sent lengre vestover. De reiste videre vestover med båt mot Hamningberg. Løytnant Jakobsen gikk av i Hamningberg med ti mann (i tillegg til en sanitetskorporal). Herfra skulle de fortsette mot et bestemt høydedrag i området, for så å gjennomsøke lendet, hytter og gammer som de måtte finne. Etter at Jakobsen med soldater var satt i land i Hamningberg fortsatte politikonstabel Carlsen med båt videre vestover og inn Syltefjorden. Med seg hadde han fem mann. De hadde i oppdrag å gjøre søk langs østbredden av Syltefjord. Alle hytter, gammer og huler skulle undersøkes. Olsen skriver i sin rapport at på grunn av det vanskelige terrenget mellom Hamningberg og Persfjord ble kyststrekningen patruljert med motorbåt. Hvem som gjorde dette blir ikke opplyst i rapporten, muligens løytnant Randers.

Laget til politibetjent Olsen kom i gang med sitt søk cirka klokken fire på ettermiddagen. Politikonstabel Carlsens lag kom i gang med sitt søk straks de hadde satt i land soldatene i Hamningberg. Løytnant Randers og fenrik Kreyberg kom i gang med sine søk rundt syv-tiden på kvelden. Løytnant Jacobsen kom først i gang med sitt søk klokken seks om morgenen lørdag 18.mai. Til tross for at gruppene var spredt hadde de alle kontakt med hovedstasjonen via sine medbragte tyske felttelefonapparater.

Den ugjestmilde naturen førte til utfordringer. Som nevnt tidligere førte det vanskelige terrenget mellom Hamningberg og Persfjorden til at denne strekningen ble patruljert med motorbåt. Det tøffe terrenget ga også fenrik Dragernes og hans lag utfordringer. Dragernes beskrev området som så ufremkommelig, og så uoversiktlig, at et søk med fire mann var lite effektivt.

De klarte i alle fall ikke å finne de tyske agentene som oppholdt seg i søkeområde.

Fire mann overgir seg

Lørdag kveld i syvtiden kom fire menn gående langs veien mot Nyborgmoen. De kom fra nordligretning og gikk rett på den militære leiren. Kl.19.15 ble de arrestert og tatt hånd om av Varanger Bataljonen. Lederen for gruppen, Odd Bentzen erklærte at de var nordmenn underlagt det Germanske SS, og at de herved kapitulerte til Varanger Bataljonen.

Daghavende offiser ble varslet. Vaktholdet ble forsterket og SS-soldatene ble avvæpnet med påfølgende oppstilling. SS-soldatene ble deretter forhørt en etter en. Fangene var samarbeidsvillige og svarte villig på spørsmålene som ble stilt. De fortalte sine personalia, hvilket oppdrag de hadde, hvordan de hadde reist nordover og hvilke aktiviteter de hadde bedrevet i området. Dette ble deretter kroppsvisitering av daghavende offiser. De arresterte hadde med seg kikkerter, pistoler, slirekniver, skudd, ski og staver, hver sine ryggsekker, kart, solbriller, tobakk, skrivesaker, fotografiapparat med film, klær, mat (melk, flesk, knekkebrød, rosiner, te og mel) toalettsaker, fiskeutstyr, fyrstikker, bestikk, skosverte med mer. De hadde også med seg kart over Nesseby, Vardø, Vadsø og Polmak. To av de tre filmrullene de hadde til fotoapparatene var eksponert, noe som tyder på at de hadde tatt en del bilder mens de drev med etterretning på Varangerhalvøya. Av det medbragte utstyret fikk de kun beholde et ullteppe, en teltduk og et lommetørkle hver. Resten ble av utstyret ble beslaglagt.

Etter hvert som de tilfangetatte ble forhørt ble man klar over at de arresterte var de samme personene som Varanger Bataljonen i lengre tid hadde drevet jakt på. Man fant også ut at det fortsatt var to SS-soldater igjen på Segloddan. Det ble nødvendig å varsle patruljen på nordsiden av Varangerhalvøya.

De to siste blir tatt

Lørdag 19.mai klokken ni på kvelden mottok kaptein Berg, som oppholdt seg Korsnes i Persfjorden, en melding fra Varanger Bataljonen. Fire SS-soldater hadde overgitt seg på Nyborgmoen. Det ble videre opplyst at ytterligere to SS-soldater fortsatt var på frifot, og at de mest sannsynligvis oppholdt seg i en hule på Seglodden. Disse skulle fanges. Kaptein Berg visste hva som måtte gjøres. Området rundt Seglodden måtte omringes, sikres og inntas. Kaptein Berg kontaktet løytnant Jakobsen. Han fikk ordre om å trekke seg ned fra fjellet og mot sjøen i retning Seglodden. Løytnant Randers ble kontaktet og fikk ordre om å gå i land på vestsiden av Seglodden, i Finnvik, for så å nærme seg Seglodden herfra. Politikonstabel Carlsen som opprinnelig hadde sitt oppdrag i Syltefjord måtte også returnere. Hans lag skulle gå i land sønnafor Seglodden, mens fenrik Dragnes skulle nærme seg odden med seks mann langs fjæra. Klokken ti på kvelden kom løytnant Olsen var ned fra sitt søk på fjellet. Han gikk om bord i M/K "Brattsjø" sammen med kaptein Berg. De satte kurs mot Seglodden. Her la de seg med båten 3-400 meter utenfor Seglodden. Ltn. Olsen betjente båtens maskingevær. Mens aksjonen pågikk ble maskingeværet rettet mot huleåpningen i fjellsiden. De to gjenværende SS-mennene hadde mest sannsynligvis observert det hele og var nok klar over hva som holdt på å skje. Klokken 02.20 den 20.mai overga de seg til fenrik Dragnes og hans patrulje.

Da operasjonen var over ble fangene og alt av utstyr bragt om bord i M/K "Brattegg". Løytnant Olsen med mannskaper ble igjen i Persfjord, mens kaptein Berg reiste med fangene til Vardø. Tilbake i Persfjord sendte løytnant Olsen melding til bataljonssjefen ved Varanger Bataljonen. Klokken var da 05.40. Jakten var over. Soldatene som hadde vært ute på oppdrag siden torsdags kveld kunne nå gå å legge seg i ledige hytter i området. Oppdraget hadde vært vellykket. Løytnant Olsen skriver i sin rapport at alle var fornøyd og at moralen blant soldatene var høy.

Hvem var de som tatt?

Kildene gir delvis utfyllende informasjon om fire som overga seg til Varanger Bataljonen. Odd Bentzen hadde tjenestegjort som motorsykkellordonnans og kontormann i Hålogaland Ingeniørbataljon under det tyske angrepet på Norge våren 1940. Videre hadde han tjenestegjort som frontsoldat ved Leningradfronten vinteren 1942-43. Fra og med februar 1944 tjenestegjort han ved Abwehr i Tromsø under Leutnant Iwan. I november 1944 ble han beordret til Tyskland og fikk tre ukers opplæring som Silberfüse. Her ble han opplært til å behandle sprengstoff og opplæring i sabotasje-metoder. I mars ble Bentzen innkalt til Germansk SS Norge i Oslo, med kontor i Klingenberggt 7. Her fikk han i oppdrag å lede en oppklaringsgruppe som skulle sendes til Finnmark.

Finn Klanderud var NS-medlem siden første halvdel av 1941. Han hadde videre tjenestegjort som grensepoliti i Kongsvinger-Solør traktene fra 1.juni 1942. Dette var en jobb han hadde fram til desember 1944. Deretter ble han en del av Satspolitiet (Stapo) i Oslo. Her deltok han aktivt i etterforskning og jakt på motstandsfolk. Han viste stor iver i sitt virke, noe som førte til at han ble et mål for motstandsbevegelsen. Motstandsbevegelsen forsøkte å ta livet av Klanderud den 3.mars 1945, men mislyktes. F. Klanderud kom seg unna. Det er mulig at Stapo ikke lengre hadde bruk for han nå som motstandsbevegelsen visst hvem han var. Klanderud skal ha blitt sent videre til Ersatz-Kommando Norwegen, som hadde kontor i Nobelsgt 10. Her fikk han Soldbuch (vernepliktsbok, noe som tyder på at han ble innrullert i det Germaniske SS Norge) og nytt oppdrag. Fire-fem dager senere meldte han seg på kontoret for SS i Klingenberggt 7, for å få utlevet utstyr.

Karl Høgmo ble medlem av hirden siden 10.desember 1941. Han ble innkalt til Waffen-SS i januar 1945. Han meldte seg for tjeneste hos SS-Ersatz-Kommando i Nobelsgate 10 i slutten av januar/begynnelsen av februar. Deretter ble han sendt til Klingenberggt 7. På grunn av dårlig fysikk fungerte han som kokk og sanitetsmann under oppdraget i Finnmark.

Sverre Holmvik hadde meldt seg som frivillig til tjeneste for Germanske-SS Norge i januar 1942. Han ble innkalt til SS i Oslo den 20.september 1944. Deretter fulgte to korte våpenkurs. Ett i Kongsvinger og ett i Tyskland (altså opplæring som sølvrev). Den 20.november 1944 var han tilbake i Norge. Den 5.mars 1945 møtte han opp på kontoret til Germanske SS Norge Klingenberggate 7 og fikk utdelt Soldbuch (vernepliktsbok). Deretter gikk turen videre til Nobelsgate 1. Det var gruppelederen Odd Bentzen og Sverre Holmvik som var sambandsmann under oppdraget. Høgmo deltok ikke på lengre oppklaringsoppdrag i Vardø herred, men han gjorde en del observasjoner i nærheten av skjulestedet ved Persfjord.

Kun to av de seks kan man med sikkerhet si å ha fått opplæring til å bli "Sølvrever". Det var gruppelederen Odd Bentzen og Sverre Holmvik som var sambandsmann under oppdraget.

***Sett de eldre i fengsel og send de
kriminelle på pleiehjem! De eldre vil
da få varm mat, dagpenger, tilgang til
bad, hobbyer og gå tur. De kriminelle
vil få kald mat. ingen penger. være
helt alene. Bli slukket lyset for kl.
20.00 og få dusje en gang i uka.***

Ukjent

***Lille Per kom hjem fra skolen. Hva lærte du i dag
, da? Spurte moren. Frøken spurte om noe som
bare jeg kunne svare på . Hva var det, da? Hvem
som knuste ruta i gymsalen.***

Båtsfjord sett fra en innflytter!

Et "reisebrev" fra fortiden

Mitt første møte med Båtsfjord (1958):

Jeg har mang gang tenkt på hva som gjorde at jeg har trivdes i Båtsfjord fra dag en, og jeg tror at min første tur til Båtsfjord sommeren 1958, har satt sterkere spor etter seg enn jeg har trodd.

Turen gikk med bil til Vardø og med gamle steamfyrte "Lofoten" til Båtsfjord, der vi skulle feire bryllup til Elsa og Kollbjørn Pettersen. Kollbjørn er yngste bror av min mor og Elsa er søster til Thor-Anders, Terje, Viktor og Laila Eriksen.

Vielsen fant sted 12.juli i Kapellet og det var sludd i lufta da de nyvidde kom ut på trappa. Selve bryllupsfesten blei avholdt på "Eriksen-bruket" inne i fjorden. Det var ikke bare å reise hjem da hurtigruta ikke gikk innom Båtsfjord hver dag, så familien vår blei fraktet med båten "Solheim" tilbake til Vardø! De som har kjøpt siste utgav av "Båtsfjordkallenderen, kan se bilde fra den turen, tatt av min far, like før vi drar fra fjorden.

Møte nr. 2. (1970) :

Torbjørn 1971

Det er mange gang tilfeldighetens spill som bestemmer hvor man slår seg ned i livet. I mitt tilfellet dreide deg seg om forelskelse i ei båtsfjordjente, Edel Johansen, som gikk på husmorskolen i Alta. Etter noen hektiske "nattkurs" lei det forlovelse, og så bar det til Båtsfjord for å hilse på familien Johansen i Skolegt.58. Der blei jeg tatt godt i mot og med ho "Feskekak-Johanna" i spissen led man vertfall ingen nød!!

Møte nr. 3. Etablering (1971) :

Etter endt gymnastid bar det til Båtsfjord høsten 1971 i en gammel Volvo PV 1959 mod., med mitt jordiske gods i baksetet. Edel og jeg flyttet inn på loftet i Skolegt.58 hos han Hjalmar og ho Johanna!

Gikk ikke mange dager før rektor Bjarne Nyberg bokstavelig tok meg i "nakken" og satte meg bak et kateter, da det var lærermangel i Båtsdfjord. Trivdes fra dag en i "lærerrollen" som også blei min yrkeskarriere i en årrekke !

Jeg syntes fra dag en at Båtsfjord var en spennende og aktiv plass, der fiskeriene virkelig var store. Hvis jeg ikke tar mye feil var det 11 fiskebruk i selve Båtsfjord, der Arsæther, Fi-No-Tro, Nils H.Nilsen, Trygve Nilsen, Aarnesbruket, Clemetjohnsen- og Abrahamsenbruket sto sentralt. Det var liv og røre over alt med egning og feskere og folk fra hele landet og også mange utlendinger som var å se. Et internasjonalt fiskerisamfunn som leverte sine produkter over hele verden og som fortsatt gjør det ! Som en kuriositet så ble vårt bryllup avholdt på kantina på Fo-No-Tro.

De største brukene hadde utviklet seg fra konvensjonelle bruk til å bli filèt-produserter, og skulle bli ledende innen denne produksjonen for fremtida! Spennende å kunne følge med på denne utviklingen fra en utenforstående.

Et fiskebruk skilte seg litt ut fra de andre og det er hva vi kjenner som "Aarnesbruket" som har vært drevet av familien Martens fra Bergen, familien Fiskestrand fra Aalesund, samt at familien Aarnes fra Båtsfjord har stått sentralt. Her har det vært tranproduksjon, hending og salting for klippfiksproduksjon, samt håndskjæring av filèt. En kort periode var det også en ren loddebedrift.

De siste årene har bedriften gått over til å hete "Skrovnes", der man drev med levende lagring av torsk med slakteri, der man i dag er kjøpt opp av Islandske interesser som skal i gang med tørking av torskehau.

I oktober vil jeg ha bodd i Båtsfjord i 41 år og det virker på mange måter at det var som i går at jeg kom hit, noe som bekrefter at fiskerisamfunnet Båtsfjord har vært et flott samfunn å være en del av. Selv om vi i dag kun har to rene fiskeindustribedrifter igjen, skjer det så mye spennende i vårt lokalsamfunn som vil på en positiv måte videreutvikle Båtsfjord ! Skal bli spennende å følge utviklingen de neste årene!! **Torbjørn**

Man snakker ikke med høg stemme tell retoren.

Simon, 6 år

En laks på 36 kilo.

I innberetningen fra inspektøren for ferskvannsfiskeriene opplyses at der en av de siste dager av juli 1928 av postfører Henrik Henriksen Båteng, Polmak, på sluk under Storfossen i Tanadalen ble tatt en laks som veide 36 kilo. Dette er vistnok verdensrekord av den Atlantiske laks. Den tidligere rekord på stang er også i Tanadalen idet russiske kronolensmann i Utsjok tok en laks som veide 33,5 kilo. ***Finnmarken 28.aug. 1929***

Æ skal bli gjenferd når æ blir stor, og då skal æ gå i jentegarderoben.

Simon, 7 år

***Båtsfjordkalenderen 2013 og
boka « Havets Gull »***

Båtsfjordkalenderen 2013 og boka « Havets Gull » er nu i salg på Båtsfjord Museum, Velferdstua, Båtsfjord Biblioteket og Sommer Kafeen i Syltefjord. Kalenderen koster kr.100,00 - + frakt og boka « Havets Gull » kr. 300 + frakt. De kan også bestilles hos Alex Bolle tlf. 91775292 eller på mail - abolle@online.no.

Fiskere skamslått

Et gjeng med ungdommer fra Båtsfjord overfalt mannskapet på "Havstjernen" og "Frode Johan av Kvæfjord. En av mannskapet ble sendt til Regionsykehuset i Tromsø stygt forslått og sparket i ansiktet. –Da jeg kom på dekk, var båten nesten i fjæra. Jeg hadde et forferdlig strev med å berge båten alene som jeg var, forteller skipperen på garnbåten "Havstjernen" av Harstad Harald Moe.

Begge garnbåtene har et mannskap på tre. Fra de to båtene hadde fire av ungdommer gått en tur på land mens skipperne ble om bord. Her ble de overfalt av et gjeng på 10 – 20 personer. To av ungguttene ble stygt forslått og sparket i ansiktet. En av disse ble sendt til Regionsykehuset i Tromsø. Men gjenget fikk blod på tann. De gikk om bord på "Frode Johan" og banket opp skipperen. Deretter kappet de fortøyningene til kameratbåten "Havstjernen". Skipperen hadde i uværet et svare strev med å berge båten.

Aldri opplevd maken

Jeg har rodd fiske i 35 år og jeg har vært inne i hver eneste fiskerihavn i Norge av betydning, men jeg har aldri opplevd maken. Vi har vært 14 dager i Båtsfjord og for første gang gikk guttene som er i alderen 18 – 20 en tur på land. De er kremen av norsk ungdom. De er forsiktig med alkohol og har aldri vært i klammeri med noen. De er flink på havet og det er aldri noe tull med de. Men nå er 2/3 av mannskapet på to båter skamslått, forteller skipperen på "Havstjernen" Harald Moe.

Gode erfaringer fra Båtsfjord.

Det er ikke første gangen jeg er i Båtsfjord og til nå har jeg bare hatt gode erfaringer med stedet. Forholdene er gode her, greitt å levere, velferdsstasjon og greie folk. Kort sagt: Vi drives her og har alltid vært trygg i Båtsfjord. Det er derfor jeg kommer tilbake år etter år. Men det vi opplevde natt til søndag, har jeg aldri vært ute for tidligere, sier moe.

Politiet fikk tak i noen av gjenget og hadde de inne i fyllearesten. Saka er ikke formelt anmeldt til politiet, men politiet vil reagere kraftig på det som har skjedd. Politimesteren Georg Isdahl i Vardø forteller at saka etterforsker og at gjenget kan vente seg et oppgjør.

Finnmarken februar 1986

Han pappa har 16 ølboksa i magen.

Ørjan, 7 år

Gudstjeneste i Syltfjord kapell.

Søndag 5/8 var det gudstjeneste i Syltfjord kapell. Det var "fullt hus" og vi talte 27 hoder. Gudstjenesten begynte, som vanlig, med at klokken ringte inn. Med ett sluttet klokken å ringe, kirketjeneren kom brasende inn døra og kunne fortelle at tauet til klokken var røket. Dette skapte selvfølgelig god stemning og det lille kirkerommet ble fylt av latter. Presten begynte å preke, og inn kom kirketjeneren enda en gang, denne gangen kunne han fortelle at tauet var fikset, det ble så ringt inn på ordentlig vis.

Etter gudstjenesten var det duket for en liten historiefortelling. Karianne Marcussen leste utdrag fra biskop Eivind Berggravs bok "Spennings land". Berggrav har viet et helt kapittel i boka til reisningen og innvielsen av kapellet i Makkaur. Kapellet ble innviet i 1934 i Makkaur og ble etter fraflyttingen fra Makkaur på 50- tallet flyttet til Syltfjord. Det er en fin stemning og god akustikk i det lille kapellet, perfekt for høytlesning. Berggrav skriver på en slik jordnær og god måte, og i boken kan man lese dette om innvielsen av kapellet:

En slik dag er underlig for embetsmenn. Der satt vi, vi tre som har hatt et så godt og glad samarbeid i alle deler, fylkesmannen, skoledirektøren og jeg, vi som på en viss måte hadde hatt det i vår "makt" å la dette tiltaket få bli satt i verk, - og jeg tenker vi alle tre merket hvor stillferdig tjenende vår stilling var. For her møtte vi lys levende det som vi som embetsmenn tjente: det levende liv i folket, de udefinerbare realiteter som hele samfunnet bygger på. Vi hadde fått lov til å være redskaper, hadde bare plukket vekk noen hindringer som stengte for det som skulle gro, - nå satt vi og så veksten.

***Vi likesom ba om å få bli med, at de ikke måtte la oss stå utenfor.
Vi var hos våre overmenn, men de skjøv oss ikke ut.***

Kapellet i Syltefjord kan besøkes i sommersesongen, jeg personlig vil anbefale alle som ikke har vært innom om å ta seg en tur neste sommer. Det er et nydelig kapell med en helt spesiell atmosfære.

Karianne N. Marcussen

Det er ondt å tisse med en stram tisselur.

Hemod 7 år.

Familietreff!

På bildet ser vi 46 stk. til stede.

Etterkommere etter Anna og Ingvald Bolle. Barn, svigerbarn, samboere, barnebarn og oldebarn var samlet til treff i Båtsfjord og Syltefjord helga 6 – 8 juli 2012, samt feiringen av Jarl Bolle's 70 års dag. Det var 51 stk. av 52.stk. av Bolle slekta til stede.

Ei livmor, det er ei som hjelpe tell når ei mamma ska føde en unge.

Sigrid 6, år.

Styre i BHML.

Styret i BHML består av Alex Bolle leder, Randi Sæther kasserer, Torbjørn Tangen sekretær, Bodil Persen og Gerd Karin Tobiassen styremedlemmer. Varamedlemmer er Ståle Olsen og Harald Wahl

En optimist er en mann som tror at en kvinne har av sluttet en telefonsamtale når hun har sagt «ha det».

Medlemmer.

Båtsfjord Historie og Museums lag har pr. i dag 61 medlemmer, men ønsker oss flere. **Bli medlem du også!**

Medlemskontingenten for 2012 er kr. 200,-, for alle medlemmer
Som medlem vil du få tilsendt medlemsbladet ” *Gammelt og Nytt*”. Som kommer ut 4 ganger i året. Medlemskontingenten kan du sende til Båtsfjord Historie og Museums lag v/ Randi Sætre, Schirmersvei 7. 9990 Båtsfjord.
Bankkontonr.:4930.12.92901

En hederlig politiker er en som, når han først er kjøpt, forblir kjøpt.

Etterlysning!

Har du bilder eller ting som du vil gi til Museet, ta gjerne kontakt, eller kom å besøk oss i Lensmannsgat 4
Eller du har ei god historie eller avisutklipp som du vil dele med oss?

I Tyrkia ser en kone ikke mannen sin før bryllupet. Her i land ser ikke hun ham vanligvis svært sjelden etter bryllupet.

Stoff til bladet

Har du stoff eller bilder som vi kan bruke i bladet, kan du sende det på mail til abolle@online.no eller til Alex Bolle Postboks 137, 9991 Båtsfjord. Alt stoff taes i mot med takk. Du kan også ta kontakt på mobil 91 77 52 92.
Neste nr. vil komme ut i desember. Stoff til bladet må sendes innen 1.desember. 2012